

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **N. V.,** právně zastoupená Mgr. Magdou Havlovou, advokátkou se sídlem Nové sady 27, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 17. 5. 2004, sp. zn. 56 Az 134/2003,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokátky Mgr. Magdy Havlové **se určuje** částkou 2150 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „žalovaný“) ze dne 27. 11. 2003, č. j. OAM-1315/LE-PA03-PA03-2003, jímž byla její žádost o azyl zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. k) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

Stěžovatelka v kasační stížnosti uplatňuje důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), čímž namítá vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž žalovaný ve svém rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech.

Stěžovatelka vytýká žalovanému, že nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci ve vztahu k důvodům azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu. Dále uvádí, že výrok o zamítnutí žádosti o azyl podle § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu je v rozporu s výrokem o neudělení azylu podle § 14 téhož zákona, neboť pokud žalovaný rozhodl ve výroku i o důvodech pro neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, měl zjistit skutkový stav i ve vztahu k § 12 zákona o azylu. Žalovaný si ovšem k takovému rozhodnutí neopatřil ani dostatek důkazů, navíc jeho rozhodnutí nevyplývá ze zjištěných podkladů.

Dále stěžovatelka odkazuje na článek 53 Příručky k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků vydané UNHCR, který pojednává o tzv. pronásledování na kumulativním základě.

Z těchto důvodů stěžovatelka navrhuje zrušit napadený rozsudek krajského soudu a v doplnění kasační stížnosti žádá, aby byl její kasační stížnosti přiznán odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření pouze odkazuje na obsah správního spisu a dodává, že se domnívá, že jeho rozhodnutí i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Uvádí, že pokud při řízení o udělení azylu vyjde najevo některá ze skutečností taxativně uvedených v § 16 odst. 1 zákona o azylu, žalovaný bez dalšího žádost zamítne. Příručka k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků má pak jen doporučující charakter, navíc stěžovatelka ve své žádosti o azyl neuváděla žádné důvody, jež by spadaly pod článek 53 této příručky. Proto žalovaný navrhuje, aby byla stěžovatelčina kasační stížnost zamítnuta jako nedůvodná.

V souzené věci Nejvyšší správní soud z předmětného správního spisu především zjistil, že řízení o udělení azylu bylo zahájeno dne 25. 11. 2003 na základě žádosti, v níž je jako důvod žádosti uvedeno, že si otevřela s manželem malý obchod, za nějž museli platit nájem a navíc další peníze mafii za půjčení peněz. Totéž vyplývá i z protokolu o pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 26. 11. 2003. V tomto pohovoru stěžovatelka upřesnila, že byla v obtížné ekonomické situaci, proto se rozhodla podnikat a půjčila si 350 dolarů, zároveň ještě ale měla platit zvláštní částku za místo pro stánek. Když nemohla platit, tak jí zničili stánek i zboží. Do ČR si tedy přijela vydělat peníze na dluh, příležitostně tu pracovala, po přestěhování do Brna už však nenašla práci, o azyl požádala, když byla zadržena cizineckou policií a bylo jí uděleno správní vyhoštění. Ve své vlasti se obávala lidí, kteří po ní vymáhali její dluhy.

Žalovaný se rozhodl stěžovatelčinu žádost o azyl zamítnout svým výše uvedeným rozhodnutím ze dne 27. 11. 2003 jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Žalovaný v tomto rozhodnutí uvedl, že bylo dostatečně zjištěno, že vstoupila na území ČR dne 23. 6. 2003 a od té doby zde pobývala nepřetržitě, měla tedy i možnost požádat zde o azyl. Žádost o azyl ovšem podala až 25. 11. 2003, poté co byla jako cizinka bez platného cestovního dokladu a povolení k pobytu zadržena Policií ČR. Bylo jí také uděleno správní vyhoštění. Podala tedy svou žádost o azyl s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoli mohla požádat o udělení azylu již dříve, čímž byly naplněny podmínky ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Dále žalovaný neshledal ani podmínky umožňující udělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu.

Proti tomuto rozhodnutí podala stěžovatelka žalobu ke Krajskému soudu v Brně. V ní uváděla, že se cítila být ve správním řízení zkrácena na svých právech. Dále zde namítala porušení ustanovení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb.,

správního řádu. Také tvrdila, že její žádost o azyl neměla být zamítnuta jako zjevně nedůvodná, neboť u sebe spatřovala důvody podle § 12 zákona o azylu, minimálně pro vztažení překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu a pro přednostní aplikaci článku 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951. Protestovala také proti tomu, že se žalovaný v odůvodnění rozhodnutí zabýval otázkou humanitárního azylu, ovšem jeho neudělení pak nevtělil do výroku rozhodnutí, navíc podle ní nemohl humanitární azyl posuzovat, když předtím nebyly zjišťovány důvody pro udělení azylu podle § 12 citovaného zákona. Ve skutkových důvodech odkázala na obsah správního spisu.

Krajský soud v Brně žalobu zamítl shora označeným rozsudkem. V něm uvedl, že se žalovaný podrobně zabýval důvody vyplývajícími z ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Dále se krajský soud ztotožnil s názorem žalovaného, že stěžovatelka přicestovala do ČR z ekonomických důvodů a o azyl požádala, až když jí bylo předáno rozhodnutí o správním vyhoštění, čímž byly naplněny podmínky pro aplikaci ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Skutečnost, že se žalovaný vyjádřil i k důvodům neudělení humanitárního azylu, ačkoli tak nebyl povinen učinit, nelze považovat za důvod nezákonnosti napadeného rozhodnutí, ale pouze za konstatování, jež je pohledem systematiky zákona o azylu nadbytečné stejně jako posouzení její žádosti pohledem § 13 zákona o azylu. Ze všech těchto důvodů se krajský soud ztotožnil s napadeným správním rozhodnutím a posuzovanou žalobu zamítl výše označeným rozsudkem napadeným touto kasační stížností.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Brně v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatelka chráněna před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Stěžovatelčina prvá námitka směřuje proti tomu, že pokud žalovaný rozhodoval o udělení humanitárního azylu, měl zjistit úplně a přesně skutkový stav věci i ve vztahu k § 12 zákona o azylu. K tomu je třeba uvést, že v otázce významu a důsledků toho, že se žalovaný o otázce neudělení azylu také podle § 13 a § 14 zákona o azylu zmínil v závěru odůvodnění svého rozhodnutí, je možno odkázat na správný názor krajského soudu, že tato část odůvodnění správního rozhodnutí byla při zamítnutí žádosti o azyl podle § 16 odst. 1 zákona o azylu nadbytečná, nemohla ovšem nijak poškodit stěžovatelčina práva, zvláště když tyto úvahy žalovaného nenašly svůj odraz ve výroku jeho rozhodnutí. O procesní neakceptovatelnosti takové námitky svědčí ostatně i ustanovení § 68 písm. d) s. ř. s., podle nějž je žaloba nepřípustná také tehdy, směřuje-li jen proti důvodům rozhodnutí.

V daném případě obsahovala žaloba i jiné argumenty, proto nebylo na místě ji odmítnout pro nepřípustnost, posuzovaná námitka však nemohla uspět a neuspěla před krajským soudem a nemůže uspět ani před soudem zdejším. Pokud se žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí zamýšlel nad tím, zda jsou u stěžovatelky dány důvody podle § 13 a § 14 zákona o azylu, nemohl tím její postavení zhoršit, ba dokonce ani jinak změnit, když se tato jeho úvaha nijak nepromítla do samotného výroku rozhodnutí. Nebyl také za této situace žádný důvod, aby si žalovaný zjišťoval skutkový stav ve vztahu k § 12 zákona o azylu, jak nyní stěžovatelka požaduje.

Pokud pak stěžovatelka namítá nedostatečné zjištění skutkového stavu, je tato námitka formulována příliš obecně a nelze zjistit, jaké další důkazy si měl žalovaný podle stěžovatelky opatřit. Takto obecně formulovanou námitku nelze akceptovat, neboť není jasné, jaké další skutečnosti měl žalovaný podle stěžovatelky zjistit, když ze správního spisu naopak vyplývá, že všechny skutečnosti podstatné pro podřazení její žádosti o azyl právě ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu byly zjištěny jednoznačně a přesvědčivě.

V poslední námitce se stěžovatelka odvolává na čl. 53 Příručky k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků, nelze ovšem poznat, k čemu tato námitka směřuje, když stěžovatelka neuváděla nikdy ani žádná dílčí opatření veřejné moci v její zemi původu, která by ve svém souhrnu mohla vést ke shledání pronásledování na tzv. kumulativním základě. Stěžovatelka se během správního řízení omezila na tvrzení, že do ČR přišla vydělat peníze na splacení dluhu, když jí na Ukrajině věřitelé rozbili stánek se zbožím. O žádných „různých opatřeních, která sama o sobě ještě nepředstavují pronásledování“, jak cituje tuto příručku ve své kasační stížnosti, se tedy nezmínila a nezmiňuje se o nich ani nyní v kasační stížnosti, takže taková námitka se zcela míjí s jejím skutkovým příběhem.

Lze proto uzavřít, že Nejvyšší správní soud v daném případě neshledal naplnění namítaného důvodu kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť - jak vyplývá ze shora uvedeného – v souzené věci nebyly shledány vady řízení před správním orgánem, kdy by pro tuto důvodně vytýkanou vadu krajský soud měl napadené rozhodnutí žalovaného zrušit.

Ze všech těchto důvodů Nejvyšší správní soud dospěl po přezkoumání kasační stížnosti k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a Ministerstvu vnitra náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Stěžovatelce byla pro řízení o kasační stížnosti ustanovena zástupkyní advokátka Mgr. Magda Havlová; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7, § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokátky částkou 2x 1000 Kč za dva úkony právní služby – převzetí a příprava věci a nahlédnutí do spisu - a 2x 75 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b), § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů, celkem 2150 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. srpna 2005

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu